

Európa pre
občanov

Projekt "Europe for us, we for Europe" financovala Európska únia v rámci programu Európa pre občanov

Platí pre 2.1 "Opatrenie pre družobné partnerstvá miest"

Účasť: projekt umožnil stretnutie 1338 občanov, z ktorých 450 pochádzalo z občianskeho združenia V.I.A.C. – Inštitút pre podporu a rozvoj mládeže (**Slovensko**), 560 z mesta Trstená (**Slovensko**), 55 z mesta Hořice (**Česká republika**), 20 z mesta Isaszeg (**Maďarsko**), 133 z Gminy Jabłonka (**Poľsko**), 49 z neziskovej organizácie Trendum, o.p.s. z Ostravy (**Česká republika**) a 71 z občianskeho združenia Expression o.z. zo Spišskej Belej (**Slovensko**).

Miesto/dátumy: stretnutie sa uskutočnilo v meste Trstená, Slovenská republika, od 08.06.2017 do 11.06.2017

Stručný opis:

Dňa 08.06.2017 predseda občianskeho združenia V.I.A.C. – Inštitút pre podporu a rozvoj mládeže, Mgr. Branislav Kozuch oficiálne privítal účastníkov projektu, predstavil im hlavné ciele projektu a následne sa v krátkej prezentácii predstavili aj jednotlivé partnerské mestá a organizácie zapojené do projektu. Stretnutie pokračovalo v neformálnom duchu s priestorom pre vzájomné spoznanie sa, budovanie vzťahov a poukázalo aj na dôležitosť spolupráce a súdržnosť krajín a miest v Európe.

Dňa 09.06.2017 sa stretli na Mestskom úrade v Trstenej pod vedením pani primátorky mesta Trstená, PhDr. Ing. Magdalény Zmarzlákovéj, zástupcovia prítomných miest a organizácií projektu a spolu s predstaviteľmi samospráv Združenia miest a obcí hornej Oravy a pozvaným hosťom Igorom Janckulíkom, poslancom Národnej rady SR, spoločne diskutovali na tému "Spoločne o Európe" a cestách rozvoja. Súčasťou diskusie bola aj identifikácia aktuálnych problémov miestnych samospráv a hľadanie riešení prostredníctvom projektov EÚ a ich spolupráca s mimovládskymi organizáciami. Ďalšou z aktivít boli prezentácie partnerských miest a organizácií, kde boli postupne predstavované úspešné projekty občianskych iniciatív podporených zo zdrojov EÚ, ktoré výrazne prispeli k zmene prostredia alebo podporili komunitný a sociálny život miest a obcí. Prezentácie boli predovšetkým zamerané na odovzdávanie skúseností a hľadania možností spolupráce samospráv, organizácií 3. sektora, občanov a štátu. Zatiaľ čo zástupcovia miest a organizácií spoločne diskutovali, námestie v Trstenej sa premenilo na jeden veľký Active Day, ktorý zahŕňal aktivity podporujúce zapojenie občanov do spoločnosti a EÚ. Active Day bol určený nielen pre partnerov projektu, ale aj pre celú verejnosť a niesol sa pod názvom: Festival Za hranice. Verejnosť tak mohla participovať na aktivitách zahrnutých do projektu a byť ich súčasťou. Deň bol plný kultúrneho, športového a sociálneho programu, kde si všetci účastníci podujatia našli svoje miesto. V dopoludňajších hodinách sa naplnilo námestie deťmi základných škôl, pre ktoré bol pripravený program, rôzne súťaže, hry, detské atrakcie. Prostredníctvom športových aktivít tak rozvíjali zásady fair play a posilňovali tímového ducha. Pre najmenšie deti boli pripravené aktivity zamerané na budovanie vzťahu k EÚ. Štáty EÚ im boli predstavené jednoduchým a hravým spôsobom. Deti si vymaľovali vlajky EÚ a postupne aj mapu EÚ, počúvali hymnu EÚ a prostredníctvom videa spoznávali krásu prírody a zvierat žijúcich na území Európy. Deti ako najmladší občania EÚ takýmto spôsobom formovali svoje povedomie o EÚ a získali základné znalosti o Európskej únii, jej veľkosti a členských krajinách. Súčasne s programom pre deti prebiehal program aj pre mladých ľudí, študentov z partnerských miest a organizácií zapojených do projektu na rozvoj svojich talentov. Boli rozdelení do medzinárodných skupín a zapájali sa do aktívneho workshopu, ktorého hlavnou myšlienkou bolo formou konkrétnych aktivít urobiť svet okolo seba krajším. Dobrovoľnícka angažovanosť mladých ľudí zapálených pre zmenu prostredia vôkol seba spôsobila úsmev na tvári a radosť v srdci seniorom v dome dôchodcov, detské ihriská dostali nový šat, dvor občianskeho združenia zmenil svoj vzťah a v konečnom dôsledku prostredníctvom šikovných a ochotných rúk mladí prispeli malými krokmi k veľkému cieľu – ochotou a aktívnym zapojením sa zmenili prostredie, v ktorom žijú na krajšie a lepšie. Táto aktivita podporila princíp aktívnej účasti občanov na dobrovoľníctve. Paralelne prebiehalo v meste Trstená 22 workshopov

zameraných na osobnostný rast, rozvoj a vzdelávanie so skúsenými lektormi zo Slovenska i zahraničia. Spolu sa na workshopoch zúčastnilo viac ako 320 účastníkov, a to nielen mladých, ale aj dospelých. Propagácia možností mobility pre verejnosť je novou činnosťou a je veľmi dôležitá pre podporu európskeho občianstva. Preto bola do programu zahrnutá aj verejná diskusia o dobrovoľníctve. Dobrovoľníci vyslaní na Európsku dobrovoľnícku službu do zahraničia a domáci dobrovoľníci prezentovali účastníkom diskusie svoje skúsenosti z dobrovoľníctva ako prostriedkov rozvoja kompetencií. Spoločne diskutovali o tom, prečo byť dobrovoľníkom, čo všetko dobrovoľníctvo môže ponúknuť, ako sa prihlásiť na Európsku dobrovoľnícku službu a aké sú jej výhody. Takýmto spôsobom účastníci diskusie získali tipy na jednu z možností riešenia nezamestnanosti na trhu práce. V popoludňajších hodinách bola možnosť pre účastníkov podujatia pozrieť si tematické filmy z festivalu Jeden svet a následne diskutovať na témy vyplývajúce z myšlienky filmu. Krátke dokumentárne filmy poukazovali na národné rozdiely, integráciu menšín v krajinách EÚ, zmeny v EÚ v dôsledku globálnych zmien a podporu tolerancie k multikulturalizmu a rozdielom (náboženstvo, národnosť, farba pleti). Počas dňa mohli účastníci podujatia na námestí v Trstenej navštíviť a posedieť si v Komunitnom stane, v ktorom počas podujatia prebiehala prezentácia Komunitného centra, ponúkaných služieb, aktivít a konkrétnych foriem pomoci. Návštevníci si mohli spoločne podiskutovať a vychutnať si malé občerstvenie. Počas celého dňa sa zároveň konali rôzne športové aktivity. K dispozícii bolo 25 netradičných športov, ktoré si mohli účastníci a verejnosť vyskúšať ako napr. Spikeball, Corn hole, Kan-jam, Speedminton, Skákacie nohy, Unicycling, Discgolf, Pannafeld kruh, Bumperball, Vodný futbal, Human sling shot, Bungee lano, Slackline, Workout, Armvrestling a mnohé ďalšie. Cieľom bolo prekonať svoje limity, zlomiť životné rekordy, vykročiť za hranice bežného, poznaného a naučiť sa zdolať nové výzvy. Večerné hodiny si účastníci projektu a verejnosť užili na námestí v Trstenej, kde tvorili kultúrny program tanečné a spevácke vystúpenia, koncerty kapiel a deň bol ukončený ohňostrojom na počesť všetkých spriatelenej miest a organizácií podujatia.

Dňa 10.06.2017 sa konal beh s názvom Adrenalin Race pre partnerov projektu a verejnosť. Športovci štartovali v Ústí nad Priehradou a cieľ mali na námestí v Trstenej. Adrenalinový beh absolvovalo 27 zmiešaných 4-členných tímov. Prevažne mladí ľudia zúčastnení na Adrenalin Race mali pred sebou 6,5 km prekážkovú trať plnú prekvapení na preverenie kondičky, ale aj tímového ducha. Účastníci behu siahli na dno svojich síl, prekonalí seba samých, zažili adrenalin a objavili silu toho, čo človek dokáže, keď sa spojí a funguje ako tím. Spoločne zvládli viac. Okrem športových aktivít bolo námestie v Trstenej plné kreatívnych a šikovných predajcov, ktorí prezentovali prácu svojich rúk a ponúkali svoje vlastnoručne domácky vyrobené výrobky. Handmade trhov sa zúčastnilo 18 domácich výrobcov ponúkajúcich originálne, jedinečné ručne vyrobené výrobky. Obohatením handmade trhov boli remeselnícke workshopy v podaní kreatívnych majstrov s možnosťou zapojenia sa a vyskúšania si jednotlivých remesiel ako napr. výroba belgickej čokolády, dekoratívne vyrezávanie do ovocia, či zeleniny, pletenie košíkov, točenie Hořických oblátok, výroba balzamov na pery z včelieho vosku, twist art, enkaustika a pod. Aktívne sa do remeselníckych workshopov zapojili aj účastníci z partnerských miest a organizácií, čím prezentovali svoje jedlo, kultúru a krajinu, z ktorej pochádzali. Počas dňa dostali deti, mladí, ale aj dospelí príležitosť naučiť sa moderné spoločenské hry, vyskúšať si viaceré zábavné atrakcie, prekonať strach a zažiť radosť i zábavu. Popoludní sa konala verejná diskusia so slovenským poslancom v Európskom parlamente, Branislavom Škripekom o jednotlivých úspechoch EÚ s poukázaním na základné princípy demokracie v EÚ. Spoločne sa komunikovalo o veciach, ktoré je možné zmeniť k lepšiemu. Vyvrcholením bola vo večerných hodinách v kostole sv. Martina v Trstenej sv. omša a modlitby chvál za zúčastnené mestá s koncertom rómsko-slovenskej kapely F6.

Dňa 11.06.2017 účastníci podujatia zamerali pozornosť na zhodnotenie celého podujatia s víziou rozvoja spolupráce v európskom priestore v duchu partnerstva a hodnôt EÚ. A napokon nasledovalo rozlúčenie sa so zástupcami partnerských miest a organizácií. Súčasťou podujatia bol dotazník pripravovaný s partnermi podujatia na témy týkajúce sa integrácie menšín v jednotlivých štátoch EÚ, problém imigrantov hľadajúcich azyl v EÚ, preukázanie ochoty zdieľať solidaritu a pod. V rámci podujatia bola v Trstenej prístupná pre verejnosť aj panelová výstava „Diktatúra a demokracia v storočí extrémov“ pozostávajúca zo 190 fotografií viacerých európskych archívov o dejinách Európy 20. storočia zobrazujúcej dramatický priebeh boja medzi slobodou a tyraniou, demokraciou a diktatúrou až po zjednotenie Európy. Počas celého podujatia dochádzalo k budovaniu vzťahov s aktívnymi občanmi partnerských miest a organizácií Slovenska, Poľska, Maďarska a Českej republiky, zúčastnenými na podujatí. Účastníci vybudovali spoločne komunitu bez hraníc, našli nové cesty pre rozvoj a podporu života v mestách a svojich komunitách, spoznali kultúry krajín, viedli formálne a neformálne diskusie a vzájomne sa motivovali k spoločenskej angažovanosti pre lepší život v Európe. Podujatie poukázalo na silu a dôležitosť aktívnych ľudí v mestách a obciach, ochotných venovať čas a talent budovaniu komunity, v ktorej žijú a pomoci ľuďom okolo seba. Budúcnosť krajín a Európy patrí tým, ktorí spájajú v sebe charakter a odvahu – byť človekom so srdcom na správnom mieste a pritom sa nebať vystúpiť z davu a vstupovať do nových výziev.